

„...mým cílem není, jak ta věc vypadá, ale o čem vypovídá.“

“...the objective is not what the thing looks like, but what it testifies about.”

Portrét Aleše Veselého / Portrait of Aleš Veselý; autor fotografie / Photograph's author: Jiří Benák, iDnes.cz

Aleš Veselý se narodil 3. února 1935 v Čáslavi v židovské rodině. V roce 1952 byl přijat na Akademii výtvarných umění do ateliéru prof. Vladimíra Silovského. Krátce po absolutoriu v roce 1958 se zúčastnil legendárních neoficiálních výstav Konfrontace I a II (1960), na kterých poprvé vystavil **Objekty-Předměty**, zaměřené na hledání “nultého bodu” a pravýznamu světa, které často zmiňuje i ve svých textech, a které provází celé jeho dílo.

V roce 1964 získal za sochu **Zidle Usurpátor** Cenu kritiky na IV. Biennale mladých v Paříži. V tomto období vznikaly pozoruhodné Stigmatické a Enigmatické objekty. Mnohé z nich vystavil na své první samostatné výstavě v Alšově síni v Praze (1963). Jeho první důležitou realizací se stala socha **Kaddish**, která vznikla v roce 1968 na mezinárodním sympóziu prostorových forem v Ostravě. O rok později za ní dostal Cenu Matyáše Brauna I. stupně na výstavě Socha a město v Liberci. Dnes je umístěna v ateliéru ve Středoklukách, kde se nachází největší část jeho celoživotního díla.

S nástupem normalizace se Aleš Veselý společně s mnoha dalšími kolegy stal “nežádoucím” umělcem a nesměl vystavovat; tvorba se mu nadlouho stala privátní záležitostí. Jenom s obtížemi se tehdy mohl věnovat monumentální dimenzi, kterou se koncem šedesátých let intenzivně zabýval. Ve svých pracích z té doby se tématicky věnoval židlím, postelím a vozům, které vytvářel z nalezených objektů.

V roce 1979 byl pozván do Západního Německa ředitelem městského muzea v Bochumi Petrem Spielmannem k vytvoření sochy v městském parku. Tak v Německu na přelomu 70. a 80. let vznikla dvě monumentální díla: soubor tří soch **Iron Report** v městském parku v Bochumi a dvanáctimetrová socha ze svařované nerez oceli **Ten-Onen**, která je umístěna před školou Ed. Sprangera v Hammu.

V průběhu 80. let pokračoval v myšlence objektu fungujícího na principu vyrovnávajícím silové vztahy – pnutí a pohybu –, kterou se zabýval už od konce šedesátých let. Tento námět se odráží i ve velkoformátových „kresbomaľbách“, které vytvářel do poloviny 80. let. V roce 1986 mu byl umožněn tříměsíční stipendijní pobyt ve Washingtonu, New Yorku a Los Angeles díky International Sculpture Centre (Washington D.C.).

V roce 1988 byl pozván do Soulu, kde u příležitosti Olympijských her byla vytvořena sbírka výtvarného umění a ve stálé expozici je umístěna jeho socha **Testimony**. Ta vznikla v roce 1968 v ostravských železárnách současně s dalšími šesti dvoumetrovými sochami a sedmimetrovou sochou **Kaddish**.

Od konce 80. let pracoval na projektech monumentálních soch, které ve své podstatě vycházely z prací z předchozího období, ale stylově se lišily. Byly abstrahovány na základní vztahy mezi hmotou a silovým podnětem.

Po sametové revoluci byl Aleš Veselý jmenován profesorem na Akademii výtvarných umění v Praze. Tam vedl až do roku 2006 Ateliér monumentální tvorby. Od 90. let pracoval zejména na tzv. pouštních projektech, které byly na pomezí monumentálního sochařského a architektonického charakteru. Jedním z nich byl nerealizovaný projekt sochy **Kaddesh Barnea Monument** v Negevské poušti.

V první polovině devadesátých let byl Aleš Veselý na dvou stipendijních pobytech ve Spojených státech. Nejprve v roce 1993 ve Philadelphii jako host nadace Arts Link Fellowship, a poté, v roce 1995, v Chicagu, když obdržel Pollock–Krasner Foundation Grant. Na konci návštěvy mu byla udělena cena The Chicago Prize za díla, která v Chicagu vytvořil.

Od poloviny 90. let se Aleš Veselý mohl znovu věnovat realizacím soch velkých rozměrů. Mezi ně se řadí například socha **Messenger** z oceli a balvanu pro sochařský park ve Wijk aan Zee v Holandsku a socha **Chamber of Light** pro Europos parkas v Litvě. V Praze mělo dojít k realizaci souboru soch **Tři brány** v Pinkasově uličce na Starém Městě. Tento projekt se však nepodařilo uskutečnit.

V rámci festivalu Smetanova Litomyšl v roce 2009 Aleš Veselý po celý rok vystavoval 17 soch ve volných prostranstvích města. Většina z těchto prací vychází z kombinace leštěné nerez oceli a přírodního kamene. Aleš Veselý se v nich zabýval problematikou dimenzí a lámání zrcadlových ploch.

Od roku 2012 také přednášel na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Poslední realizace Aleše Veselého představují dvě monumentální sochy. První z nich, **Brána nenávratna** je umístěna v Praze-Bubnech jako součást holocaustového Památníku ticha. Druhá, **Zákon nezvratnosti**, je umístěna v Památníku Terezín. Během své dlouhé a mnohotvárné umělecké činnosti Aleš Veselý uspořádal přes šedesát samostatných výstav. Jeho monumentální dílo je zastoupeno ve velkém množství galerií a sbírek po celém světě včetně The Solomon R. Guggenheim Museum v New Yorku, Centre Georges-Pompidou v Paříži, Uffizi ve Florencii, Albertina ve Vídni, Faret Tachikawa v Tokyu i v Národních galeriích v Praze. Jako umělec a pedagog zásadním způsobem ovlivnil dvě generace studentů a zasáhl nesčetné množství milovníků umění.

Alena Bartková

Aleš Veselý was born to Jewish parents on February 3, 1935 in the Czech town of Čáslav. In 1952 he was accepted to the Academy of Fine Arts, where he studied in the atelier of Professor Vladimír Silovský, graduating in 1958. In 1960 he participated in the legendary unofficial exhibitions **Confrontation I and Confrontation II (Konfrontace I a II)**, where for the first time he showed his **Objects-Items**, focused on the search for “point zero” and the archetypal meaning of the world. These ideas he also frequently mentions in his written texts and they are found throughout his work.

In 1964 Aleš Veselý won The Critics Award at the IV. Biennial Exhibition of Young Artists in Paris for his sculpture **The Chair-The Usurper**. Also created during this period were the remarkable Stigmatic and Enigmatic Objects. Many of these he exhibited at his first one-man show at the Aleš Exhibition Hall in Prague in 1963. His first important realization was the sculpture **Kaddish**, which was created in 1968 for the International Symposium of Spatial Forms in Ostrava. A year later it received the highest level Prize of Matyáš Braun at the exhibition Sculpture and the City in Liberec. **Kaddish** resides currently at Aleš Veselý's studio at Středokluky, where the greatest part of his life's work can be seen.

During the period of so called “normalization” following the invasion of Czechoslovakia by the armies of the Warsaw Pact, Aleš Veselý became an “undesirable” artist, and together with many of his colleagues was not allowed to exhibit. For a long time creative work became the artist's private undertaking. Only with great difficulty could he dedicate himself to the monumental dimension, which he was intensively exploring during the late nineteen-sixties. In his sculptures from this period he thematically dedicated himself to chairs, beds and carts, which he created from found objects.

In 1979 he was invited by Peter Spielmann, the director of the Municipal Museum in the West German city of Bochum, to build a sculpture in the local park. This resulted in the creation of two monumental works in Germany at the end of the nineteen-seventies and the early eighties: the assembly of three sculptures **The Iron Report** in Bochum, and the twelve meter high sculpture made from welded stainless steel, called **The One-The Other**, which stands in front of the Eduard Spranger school in nearby Hamm. During the nineteen-eighties Aleš Veselý continued to explore the idea of the object functioning on the principle equalizing the relationships of forces – tension and movement – something that he was dealing with since the end of the sixties. This theme is also reflected in the “drawings-paintings” that he created until the mid-eighties. In 1986 Aleš Veselý was granted a three month stipend by the International Sculpture Center (Washington D. C.), enabling him to spend time in Washington, New York and Los Angeles.

In 1988 he was invited to Seoul, where, in conjunction with the Olympic Games, a permanent sculpture collection was established. It includes his work Testimony, which was created in 1968 at the Ostrava steel works. Six other two-meter high sculptures and the seven-meter sculpture **Kaddish** were created at the same time.

Since the end of the nineteen-eighties Aleš Veselý worked on projects involving monumental sculptures, which in essence related to his work from the preceding period, but which were stylistically different. They were abstracted to the basic relationships between matter and power stimulus.

After the Velvet Revolution (1989) Aleš Veselý was appointed Professor at the Academy of Fine Arts in Prague, where until 2006 he chaired the Atelier for Monumental Creation. Since the 1990s he worked principally on so called desert projects, which were at the boundary of monumental sculptural and architectural expression. One of these was the unrealized **Kaddesh Barnea Monument** in the Negev desert.

In the early 1990s Aleš Veselý twice visited the United States. In 1993 he went to Philadelphia as the guest of the Arts Link Fellowship Foundation. In 1995 the Pollock-Krasner Foundation invited him to Chicago. At the end of the latter visit he received the Chicago Prize for the works he created there.

During the second half of the nineteen-nineties Aleš Veselý was finally able to return to the creation of monumental sculptures. These include the sculpture **Messenger**, made of steel and boulder for the sculpture park at Wijk aan Zee in Holland, and the **Chamber of Light** for Europos parkas in Lithuania. The assembly of sculptures **The Three Gates**, intended for the Pinkas Alley in Prague's Old Town, was unfortunately not realized. In 2009, in conjunction with the year-long cultural festival Smetana's Litomyšl, seventeen of Aleš Veselý's sculptures were exhibited in various locations throughout the historical city. Most of these works offered the combination of polished stainless steel and natural stone, in which the artist explored issues of dimensions and refractivity of mirrored surfaces.

Since 2012 Aleš Veselý also lectured at the University of Jan Evangelista Purkyně; in the city of Ústí nad Labem.

Two monumental sculptures represent the final realizations of Aleš Veselý's work. The first one, **The Gate of No Return**, is placed at the old railway station in Prague-Bubny, as part of The Memorial of Silence, honoring the victims of the Holocaust. The second, **The Law of Irreversibility**, is at the Terezín Memorial, the site of the former Nazi concentration camp.

During his extensive and highly diversified artistic activity Aleš Veselý organized more than sixty one-man exhibitions of his work. His monumental opus is represented in a large number of principal galleries and collections worldwide. These include the Solomon R. Guggenheim Museum in New York, the Centre Georges-Pompidou in Paris, the Uffizi Gallery in Florence, the Albertina Museum in Vienna, the Faret Tachikawa in Tokyo, as well as the National Gallery in Prague. As an artist and pedagogue Aleš Veselý affected two generations of students and countless numbers of people who appreciate and value contemporary art.

Alena Bartková

museum kampa
nadace jana a medy mládkových

Museum Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových
U Sovových mlýnů 503/2, 118 00 Praha 1
www.museumkampa.cz

Generální partner Musea Kampa
General Partner of Museum Kampa

Hlavní partneři Musea Kampa
Main Partners of Museum Kampa

Partneři Musea Kampa
Partners of Museum Kampa

Mediační partneři Musea Kampa
Media Partners of Museum Kampa

Zvláštní poděkování
Special Thanks to

Váha tlaku neurčuje priorit
postavení obou blíženců
/ The Weight of the Pressure doe
not Determine the Priority of the
Position of both Gemini
2008; kámen, ocel / stone, steel
305 × 202 × 205 cm

Balvan na spirále / *Boulder on a Spiral*; 90. léta / 1990s; železo, kámen / iron, stone; 90 × 80 × 30 cm; soukromá sbírka / private collection

Výstava je poctou Aleši Veselému (1935–2015), přední osobnosti generace šedesátých let – tvůrci, který se monumentálními sochařskými projekty a zahraničními realizacemi výrazně zapsal do soudobého světového dění. Svým názvem se přítomná expozice symbolicky připojuje k sérii přehlídek, které autor uspořádal na podzim loňského roku k oslavě osmdesátých narozenin. Ve zkratce a v časovém úseku od šedesátých let po současnost předkládá zásadní práce, jež přibližují některé tematické okruhy a významovou mnohotvárnost jeho osobité, myšlenkově hluboce koncentrované tvorby.

Setkáváme se zde s asamblážemi spočívajícími na syrovosti, intaktnosti a sdělnosti předmětů, se strukturální grafikou, slepotisky, s objekty, kresbami a studiiemi soch a s rozměrnými expresivními „kresbomalbami“ z poloviny osmdesátých let – s díly, jejichž těžiště vychází z fondu Musea Kampa. Výběr starších, známých i ménědostupných prací přivádí k současnosti v Praze dosud nevystavený soubor čtyř zrcadlových objektů *q.ein sof*, které Aleš Veselý vytvořil v roce 2012 na sympoziu v Mikulově. Připomínáme si jimi problematiku, již se umělec v poslední době intenzivně zabýval a která nás iluzí nekonečného prostoru a stále se měnícími odrazy uvádí do víru a dynamičnosti nezměrného univerza – do nekonečných procesů vzniku a zániku, jež tvoří podstatu naší existence. Prostřednictvím sestavy zrcadlových objektů si uvědomujeme, že pouze záleží na jiném úhlu pohledu, na změně stanovišť a naše někdejší jistota mizí; že vše má rázem jiné souvislosti i jiné důsledky, obdobně jako je tomu v životě i s naším poznáním.

Hloubavost a vnitřní spjatost díla Aleše Veselého ozřejmují jeho texty. Některé jejich výňatky proto tvoří součást výstavy. Přibližují nám umělcovy úvahy a otázky, které si celoživotně kladl, upřeshňují i některá témata, jimiž se zabýval. Věděl, jak seznáváme, že bez subjektivního nasazení a bez tvůrčího zaujetí se nelze dotýkat podstatného a univerzálního. Proto se jeho tážání týkala ontologické problematiky, proto se ve svých úvahách cíleně nořil do

starozákonních moudrostí a do hlubokých vrstev dějinné paměti – ke kořenům naší civilizace a k archetypům. Výstižná jsou v tomto směru jeho slova: „Člověk hledá něco, co neví, co zpočátku neumí ani vyslovit, ale o čem ví, že někde je a že to chce najít.“

Mahulena Nešlehová

Bez názvu / *Untitled*; 1985, asambláž / *assemblage*; v. / h. 237 cm; Museum Kampa

Bez názvu / *Untitled*; 1967, slepý otisk asambláže / *blind blocking of an assemblage*; 59 × 95,5 cm; Museum Kampa

„Pro mě bylo důležité hledání nultého bodu, co nehlouběji ukotveného v minulosti. Nalézání prapůvodu všeho, prahmoty, prasubstance, z které vzniká. Měl jsem vůli vyjádřit se něčím, co je pra-pra, co je tím výchozím bodem vzniku – prazákladem. To vedlo přirozeně k úvahám o vulkanických výhřezech hmoty, k poznání, že všechno vychází ze středu, z jednoho bodu, kde je silně koncentrovaný „prazdroj“ zkladní hmoty, jako zárodek nekonečna. Nekonečno, které se rozprostírá směrem ke středu a současně expanduje od středu – ta dvojjediná vlastnost prahmoty.“ (A. V., 2006)

“For me this was the search for the outset, most deeply anchored in the past; the discovery of the primal origin of everything, of primal matter, of the original substance from which it arises. I needed to express myself though something that is ‘pre – pre’, which is the starting point of inception – the original foundation. This naturally led to thoughts about volcanic eruptions of matter, and to the realization that everything emerges from the centre, from a single point, where lies the powerfully concentrated “primal source” of fundamental matter, as the nucleus of eternity. That eternity, which unfolds towards the centre, while it simultaneously expands from it – that bi-singular characteristic of primal matter.” (A. V., 2006)

„...právě to podstatné, co tvoří smysl a běh světa, je to, co je dáno, mimo malicherné snažení naší vůle. To je ten velký zákon mimo nás. To mám na mysli, když mluvím o genetické paměti v souvislosti s věcmi, o kterých si myslím, že jsou v oblasti umění důležité. To jsou ty věci, které jsou mimo nás. Existuje nějaký nejvyšší zákon mimo nás; my jsme jeho součástí.“ (A. V., 2006)

“...what is significant, what creates the meaning and movement of the world, is that which is given; which lies outside of the petty efforts of our will. That is the great law extrinsic of our self. That is what I mean when I speak of genetic memory in the context of the things that I consider important within the realm of art. Those are the things that are separate from us. Some supreme law exists separate from us; we are a part of it.” (A. V., 2006)

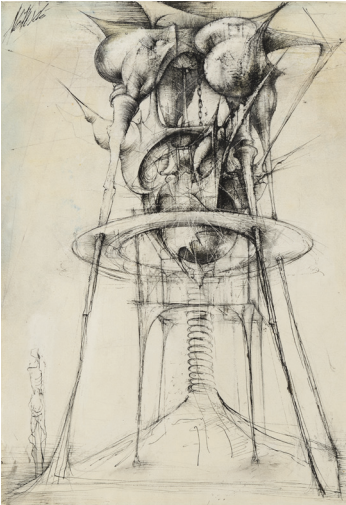
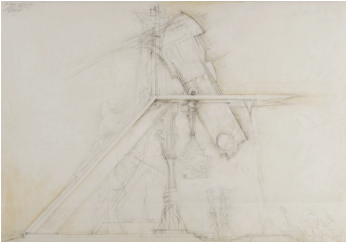
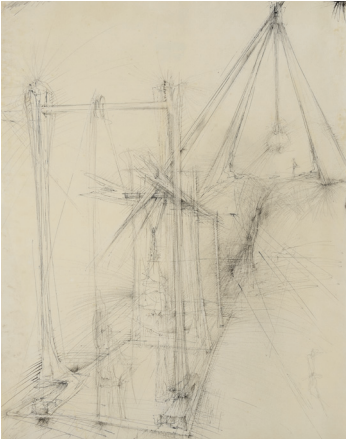

Stigmatický objekt X / *Stigmatic Object X*
1963; komb. technika a asambláž; Ø 108 cm
Oblastní galerie Liberec / *Regional Art Gallery in Liberec*

Studie k soše / *Study for a Sculpture*; 1982;
perokresba / *ink drawing*; 58,5 × 45,5 cm
Museum Kampa

Studie k soše v Bochumu / *Study for a Sculpture in Bochum*; 1979; kresba / *drawing*; 42 × 69 cm
Museum Kampa

Studie k soše / *Study for a Sculpture*; 1969;
perokresba / *ink drawing*; 29 × 42 cm
Museum Kampa

Valí se / *From the Top Down*; 1985; akryl na papíře / *acrylic on paper*; 215 × 319 cm; Museum Kampa

Soubor čtyř *q.ein sof ∞* / *Assembly of Four q.ein sof ∞*; 2012; nerez ocel, hlína, dispercol / stainless steel, clay, resin; 125 × 250 × 53 cm
Dílo bylo zapůjčeno městem Mikulov ze sbírky Mikulovského výtvarného sympozia “dílna”. / The work is on loan from the collection of the town of Mikulov created for the Mikulov Art Symposium “*Workshop*”

